

Εὐχετικὸν πρὸς τὸν Πρωτόθρονον τῆς μαρτυρικῆς σκηνίτισσας Ἀγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας ἣτις νῦν και ἀεὶ σκηνάσθαι παρὰ τὸ «ἀπαράνοικτον» Σπήλαιον τῆς Ανατολῆς τοῦ Ἀληθινοῦ Ἥλιου, τοῦ «Φωτίσαντος ζῶην και ἀφθαρσίαν διὰ τοῦ εὐαγγελίου» Β' Τιμ. α' 8-18

Παναγιώτατε Οικουμενικέ Πατριάρχα της καρδιάς μας, κ.κ. Βαρθολομαίε,

Ἦρθε η Αγία στιγμή να δοξολογήσετε και να υμνήσετε το αεί-Υμνούμενο, την Ενσάρκωση του Κυρίου και Θεού ημών Ιησού Χριστού ευχαριστώντας Τον παράλληλα που θα Σας αξιώσει και φέτος να λειτουργήσετε κατά την ημέραν ταύτην με Βυζαντινή ταπεινή μεγαλοπρέπεια εις τον Πάνσεπτον Πατριαρχικόν Ιερόν Ναόν, τον λαμπρότατον ερχομό Του. Μαζί Σας κι όλοι εμείς να συνεορτάσουμε από κοντά και... μακριά συγκλονισμένοι για το ακλόνητο Γεγονός. Μαζί μας εσαεί ζώντες οι πρόγονοί μας των οποίων η ματιά άγγιξε άλλοτε χαρωπά και άλλοτε δακρύβρεκτος ό,τι και η παραπονεμένη σήμερα δική μας, τους Ιερούς Βυζαντινούς Ναούς της Κωνσταντίνου Πόλις. Τους Ναούς, τους τότε διαλαλούντας και τώρα σιωπούντας για την μεγάλη Κάθοδον εξ Ουρανού του Υιού του Θεού και Θεού μας, του Ιησού Χριστού εις την Φάτνη του άχυρου της καρδιάς μας.

*«Να 'μουν του στάβλου εν' άχυρο, ένα φτωχό κομμάτι,
την ώρα π' άνοιγε ο Χριστός στον ήλιο του το μάτι!
Να ιδώ την πρώτη του ματιά και το χαμόγελο του,*

το στέμμα των ακτίνων του γύρω στο μέτωπο του.

*Να λάμψω από τη λάμψη του κι εγώ σα διαμαντάκι,
κι από τη θεία του πνοή να γίνω λουλουδάκι,
να μοσκοβοληθώ κι εγώ από την ευωδία
που άναψε στα πόδια του των Μάγων η λατρεία».*

Όταν οι ποιητές, ποιούσαν για το αποίητον Γεγονός· δια γραφίδος του μεγίστου Πατρινού Κωστή Παλαμά.

*«...ή γέννησις τοῦ Χριστοῦ, ἥτις μετὰ τοῦ Πάσχα ἦσαν ὡς σήμερον αἱ
μεγαλύτεραι ἑορταὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἔωρτάζετο λαμπρῶς καὶ μεγαλοπρεπῶς
ἐν Βυζαντίῳ· εἰς τὴν μεγαλοπρέπειαν δὲ καὶ τὴν λαμπρότητα τῆς ἡμέρας
συνέβαλεν ἡ αὐτοκρατορικὴ αὐλὴ διὰ τῆς συμμετοχῆς αὐτῆς... οἱ Βυζαντινοὶ
συνδέοντες πάσας τὰς ἑορτὰς αὐτῶν μετὰ τῆς θρησκείας,...».**

Ἦρθε η χαρούμενη στιγμή κατά την παλαιοχριστιανική παράδοση, να στολίσετε στην μαρμαρόστρωτη αυλή, της περικλείστου «φάτνης» των ιερών και οσίων του Γένους, του Μεγάλου Μοναστηρίου, το φωτοφόρον αναλαμπών Χριστουγεννιάτικον δένδρον Σας σημαίνων το «φῶς τὸ ἀληθινὸν ὃ φωτίζει πάντα ἄνθρωπον εἰς τὸν κόσμον» (Ἰωαν.1,9), ως Δένδρον του Ιεσσαί, γενεαλογικό της Ενσαρκώσεως του Κυρίου ημών Ιησού Χριστού με κόκκινες μπάλες συμβολίζουσες το αίμα της επερχόμενης θυσίας Του. Δένδρον αειθαλές, αιώνιας ζωής και πίστεως προς τον Ιησού Χριστό, συμβολιζόμενον «ὅτι τὸ ξύλον τῆς ζωῆς ἐν τῷ σπηλαίῳ ἐξήνθησεν ἐκ τῆς Παρθένου... ἄνθος ἐκ τῆς Παρθένου ἀνεβλάστησεν». Δένδρον, ο Βασιλεύς της Θείας Δημιουργίας, έχοντας στην κορυφή του «ἄστρω δηλοῦντι τὸν ἐρχομὸ Θεοῦ θεῶν Κύριον... ἀστέρα φωταυγούν, ἀστέρα σβεννύων πάντα μαντεύματα καὶ τὰ οἰωνίσματα... ἀστὴρ ἀστέρος τοῦ φαινομένου... ἄστρω τῷ δηλοῦντι παιδίον νέον, τὸν πρὸ αἰώνων Θεόν». (Ρωμανοῦ του Μελωδού, Της Αγίας και πανσέπτου Γεννήσεως του Κυρίου ημών Ιησού Χριστού).

«...ή πόλις ὀλόκληρος τὴν ἡμέρα τῶν Χριστουγέννων ἀφυπνίζετο περιβεβλημένη ἑορτάσιμον στολήν. Τὰ παράθυρα καὶ αἱ θύραι ἐστολίζοντο διὰ κλάδων δάφνης καὶ στεφάνων ἐξ ἀνθέων,...».*

Η χαρά του Χριστουγεννιάτικου δένδρου.

Ἦρθαν τα Χριστούγεννα, Σεβαστέ μας πατέρα, για να εορτάσετε «κατὰ τὴν Ἁγίαν ταύτην Ἡμέραν τὸ «αἰὲ μυστήριον» τῆς Θείας Ἐνανθρωπήσεως» ὅπως αρμόζει εἰς τὸ Πάνσεπτον Φανάριον, ἔχοντας στὴν ψυχὴ Σας τὸ Παιδίον τῆς Φάτνης τοῦ Σπηλαίου, «παιδίον νέον, ὁ πρὸ αἰώνων Θεός». Απαρέγκλιτα το πράττετε με λαμπρότητα προσαρμοσμένη στις δύσκολες σημερινές συνθήκες, ἀλλὰ τηρώντας με εὐλάβεια τὴν κληροδοτήρια Βυζαντινὴν κοσμικὴν καὶ ἐκκλησιαστικὴν παράδοσιν.

«...στὸ κοσμοϊστορικὸ κράτος τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους, ἡ τηλικαύτη αὐτοκρατορία τοῦ βυζαντινοῦ κράτους ἄνευ τῆς ὁποίας δὲν δύναται νὰ νοηθῆ ὁ σημερινὸς εὐρωπαϊκὸς πολιτισμὸς... εὐκόλως δύναται τις νὰ φαντασθῆ ὁποῖαν λαμπρότητα εἶχον ἐν Βυζαντίῳ καὶ παρὰ τῆ Βυζαντινῆ αὐλῆ αἱ μεγάλαι ἑορταὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ, ὅταν μάλιστα λάβει ὑπ' ὄψει ὅτι τὸ Βυζάντιον ἦτο θεοκρατικὴ πολιτεία, οἱ δὲ Βασιλεῖς ἦσαν καὶ ἀνώτατοι πνευματικοὶ ἀρχηγοί, ἔχοντες θρησκευτικὸν χαρακτῆρα. Πᾶσαι αἱ τελεταὶ ἐν Βυζαντίῳ ἦσαν πολιτικαὶ ἅμα καὶ θρησκευτικαί, οὐδὲν δ' ἐγίνετο ἄνευ τῆς συμμετοχῆς καὶ καθαγιασέως τῆς ἐκκλησίας. Οἱ αὐτοκράτορες ἐχρίνοντο καὶ ἐστέφοντο ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἁγίας Σοφίας...ἐπανερχόμενοι δὲ νικηφόροι ἐκ στρατειῶν, πρῶτον καθῆκον ἐθεώρουν νὰ προσέλθωσιν εἰς τὸν ναὸν ἵνα ἀποδώσουν εὐχαριστίας εἰς τὸν Θεὸν καὶ λάβωσιν τὰς εὐλογίας τῆς ἐκκλησίας. Ἐν τῷ ναῷ ἐκείνῳ ἐψάλησαν τὸ πρῶτον τὰ τῆ Ὑπερμάχω Στρατηγῶ τά νικητήρια, καὶ ὑπὸ τοὺς θόλους αὐτοῦ ἀντήχησαν πολλάκις καὶ μυριάκις τὰ ὠσαννά καὶ τὰ ἀλληλούια τῆ νίκης...».*

Ψηφιδωτό της εισόδου του Πατριαρχικού Οίκου το οποίο απεικονίζει τον Μωάμεθ Β' τον Πορθητή να παραχωρεί τα προνόμια εις τον πρώτο μετά την άλωση Πατριάρχη, τον Γεννάδιο Β' Σχολάριο με Πατριαρχική ράβδο και φερμάνιον αναγράφον «ΕΣΣΟ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΕΧΩΝ ΠΑΝΤΑ ΤΑ ΠΡΟΝΟΜΙΑ ΤΩΝ ΠΡΟ ΕΣΟΥ» .

Σας ευχόμαστε και φέτος να καλοδεχτείτε και να χαρείτε όλους όσους έρθουν να Σας τραγουδήσουν ψάλλοντας τα κάλαντα του Δωδεκαημέρου, αλλά και να Σας ευχηθούν τα Χρόνια Πολλά, ειδικά τα παιδιά της Ομογενείας. Να τους ευλογήσετε και να ευχαριστήσουμε τον «Έορτάζοντα Θεόν τῶν πατέρων μας» που Σας αξίωσε και φέτος να χαρείτε, «του Χριστού τη Θεία Γέννηση στ' αρχοντικό Σας», και το «αρχιμηνιά κι αρχιχρονιά με τον Αγίο Βασίλη να 'ρχεται και...να Σας καταδέχεται, από την Καισαρεία» σύμφωνα με την μακραίωνων παράδοσιν, όπως και όλοι εμείς καταδεκτικά Σας αγαπάμε.

«...έν τῇ Βυζαντινῇ αὐλῇ κατὰ τὰς έορτάς τῶν Χριστουγέννων, έξ έπιστολῆς τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης Εὐσταθίου καί έξ ἄλλων συγγραφέων Βυζαντινῶν μανθάνομεν ὅτι μέγιστος ἦτο ὁ έορτασμός τῆς μεγάλης ταύτης ἡμέρας παρὰ τοῖς Βυζαντινοῖς. Κυρίως δ' εἰπεῖν ὁ έορτασμός οὗτος διήρκει δώδεκα ἡμέρας μέχρι τῶν Θεοφανείων. Κατὰ τὸ διάστημα δέ τοῦτον τὸ Δωδεκαήμερον ὁ λαὸς εὐωχεῖτο αὐτοκρατορικῆ δαπάνῃ, οἱ δὲ ἀγρόται εἰσέρρεον ἐκ τῶν ἀγρῶν εἰς τὴν πόλιν καὶ πᾶσαι αἱ συνοικίαι αὐτῆς ἐπληροῦντο ὕμνων, έξ ὧν ἔλκουσι τὴν καταγωγὴν τα σήμερον ἔτι καὶ νῦν πανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος ψαλλόμενα ὑπὸ τῶν παίδων Κάλανδα...»*

Ο μουσικόφιλος Διευθυντής του Ζωγράφειου Λύκειο με παιδιά της Ομογένειας ψάλλουν τα κάλαντα στον Οικουμενικό Πατριάρχη.

Ἦρθε η μέρα του Μεγάλου Ερχομού και της εισόδου Σας στον Ιερώτατον Πατριαρχικόν Ναόν προπορευομένου, κατά την Βυζαντινήν παράδοσιν, του Ἀρχοντος Πριμικηρίου φέροντος το Διβάμβουλον, μετά σύμπασας της Αυλή Σας, της έχουσας την ιεράν ευθύνην της διαφυλάξεως του τυπικού, της ακριβείας και της αυστηρότητος, στο Πάνσεπτον Οικουμενικόν Πατριαρχεῖον μας, με σεβασμό στο μέγα γεγονός, τον χώρο και στο χρόνο, σιωπηλά κραυγάζων: «Εδώ είναι η Μεγάλη Εκκλησία, εδώ παρών εις το ιερόν χρέος του και ο Πατριάρχης του Γένους».

«Μετά την Πτώση της Κωνσταντινουπόλεως όταν ο Μωάμεθ ο Πορθητής παραχώρησε όλα τα βυζαντινά αυτοκρατορικά σύμβολα στον Πατριάρχη Γεννάδιο Σχολάριο, μεταξύ αυτών κληροδότησε και το διβάμβουλο, μεγάλο κηροστάτη, με το οποίο κατά τις λιτανείες προπορευόταν ο λαμπαδάριος του Αυτοκράτορος. Ἦτο ασημένιο με δύο θριγκώματα (στεφάνες) όπου στο πάνω μέρος του καιγόταν μεγάλη λαμπάδα η οποία συμβόλιζε την «ελέω Θεού» βασιλεία του Αυτοκράτορα και την «εις τύπον του ουρανίου Βασιλέως», δηλαδή του Χριστού εις ένδειξη τιμής στο πρόσωπό Του. Σήμερα η επ' αυτού λαμπάδα καίγεται κατά τη διάρκεια της Θείας και Ιεράς Λειτουργίας.»

Ο επί σειρά ετών σεμνότατος Άρχων Ποιμικήριος Αθανάσιος Αγγελίδης επί του ιερού καθήκοντος.

Να αξιωθούμε, Πανσεβάσμιε Δέσποτα, να Σας ακούσουμε... με τα μάτια και να Σας δούμε... με το στόμα να ψάλλετε όπως πάντα με δέος, θάμβος, κατάνυξη και ευλάβεια το «*Ἡ Γέννησίς σου Χριστέ ὁ Θεός ἡμῶν, ἀνέτειλε τῷ κόσμῳ τὸ φῶς τὸ τῆς γνώσεως...*» και «*Ἡ Παρθένος σήμερον τὸν Ὑπερούσιον τίκτει καὶ ἡ Γῆ τὸ σπήλαιον τῷ ἀπροσίτῳ προσάγει...*» «*πάντα με Πατριαρχικὸν Ὑφρος ἀπλοῦν, ἀπέριπτον καὶ συνάμα μεγαλειῶδες*» αλλά και ὅλοι εμεῖς να Σας ψάλλουμε επαξίως και δικαίως και κατά την Μεγάλην αυτήν Εορτήν της Χριστιανοσύνης, μετά των καλλικέλαδων ιεροψαλτῶν των εν τῷ Πανσέπτῳ Ἱερῷ Ναῷ αναλογίων, ἀξίων διαδόχων και μαθητῶν του αείμνηστου μέγα Λεωνίδα Αστέρη του υπερδικαίως Ἀρχοντος Πρωτοψάλτου, το : «*Πολυχρόνιον ποιῆσαι Κύριος ὁ Θεός, τὸν Παναγιώτατον καὶ Σεβασμιώτατον ἡμῶν Αὐθέντην καὶ Δεσπότην, τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Κύριον Κύριον Βαρθολομαῖον. Κύριε, φύλαττε Αὐτὸν εἰς πολλὰ ἔτη, εἰς πολλὰ ἔτη, εἰς πολλὰ ἔτη!*».

«...κατὰ και μετὰ τὰ κ λ η τ ὠ ρ ι α ἦτοι τὰ ἐπίσημα συμπόσια τὰ ὁποῖα συνήθως ἐποίκιλον τὰ β α σ ι λ ι κ ἄ, ἄσματα ἐγκωμιστικὰ τῶν Βασιλέων ψαλλόμενα ὑπὸ ψαλτῶν τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων και τῆς Ἁγίας Σοφίας, ὡς και κατὰ τὰς παρουσιάσεις αἵτινες ἐγίνοντο ἐν τῷ Χρυσοτρικλίνῳ, τῶν Αὐτοκρατόρων καθημένων ἐπὶ θρόνων χρυσῶν...»*

«Στο ἔργο του Ἐκθεσις της Βασιλείου τάξεως ο Αυτοκράτορας Κωνσταντῖνος Ζ' ο Πορφυρογέννητος στο 38ο Κεφάλαιο του ἔργου αυτού περιγράφει την τελετὴ στέψης του Αυτοκράτορα στην Ἁγία Σοφία. Εκεί μας λέει ὅτι ο λαός χωρισμένος σε δυο χορούς, τον ἕνα εκ των οποίων ονομάζει χαρακτηριστικὰ “οι κράκται” και τον ἄλλο “ο λαός” επευφημεῖ τον αυτοκράτορα ως εξής: Οι κράκτες φωνάζουν “πολλά, πολλά, πολλά!” και ο λαός απαντὰ “πολλοὶ υμῖν οι χρόνοι”, “πολλά τα

έτη των βασιλέων”, “πολλά έτη, εις πολλά”... Το «εις πολλά έτη, Δέσποτα» οι υπηρέται λέγουσι, μαρτυρούντες ως ουκ άνθρωπος, αλλά Ιησούς ο Χριστός ο Μέγας Βασιλεύς και Αρχιερέυς δι αυτών ευφημείται, ο και την ευσεβή βασιλείαν επί της γης και την αρχιερωσύνην καταστησάμενος...». «Από το αυτοκρατορικό τελετουργικό επίσης προέρχονται και τα δικηροτρύκηρα τα δύο κηροπήγια το ένα με δύο κεριά που συμβολίζει την διπλή φύση του Χριστού και το άλλο με τρία κεριά που συμβολίζει την Αγία Τριάδα. Με αυτά αναμμένα ο αρχιερέας ευλογεί το λαό και ο χορός στην θέση του λαού επευφημεί “εις πολλά έτη δέσποτα”. Το τελετουργικό αυτό πρέπει να εισήλθε στη Θεϊαν Λειτουργίαν οπωσδήποτε πριν από τον 9ο αιώνα, όταν ο λεγόμενος Βυζαντινός λειτουργικός τύπος είχε πλέον διαμορφωθεί σε μεγάλο βαθμό.».

«ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΟΣ ΔΑΝΕΙΣΜΟΣ» Β. Μήλιος, Α.Πλιάκη, Ε. Δελετζέ, Α.Σαΐνατούδη, Ε. Κασάπη

Ο αείμνηστος Αρχών Πρωτοψάλτης της Μ.τ.Χ.Ε. περιστοιχιζόμενος από τους δύο άξιους μαθητές του Στυλιανό Φλοίο και Στυλιανό Μπερμπέρη.

Σας ευχόμαστε ολόψυχα μαζί με σύμπασα την Πατριαρχικήν Αυλήν Σας να υποδεχτείτε με χαρά όλους, μικρούς και μεγάλους, κληρικούς και λαϊκούς και επισήμους οι οποίοι θα τιμήσουν διά της υψηλής παρουσίας των την Εορτάσιμον Θεϊαν και Ιεράν Λειτουργίαν των Χριστουγέννων, της Πρωτοχρονιάς και των Θεοφανείων εις το Πάνσεπτον Πατριαρχικόν Ιερόν Ναόν.

«... Κατά τας επισήμους και μεγάλας έορτάς, όποτε ή Βυζαντινή αύλή έλάμβανε μεγίστην μεγαλοπρέπειαν και αίγλην, ήν δύναται τις νά θαυμάση έξ όσων εις τὰ «Βασιλείου τάξεως», γράφει Κωνσταντίνος ό Πορφυρογέννητος, και έκ τών περιγραφών τών τελετών, αίτινες επί τής εύκλεοϋς αύτου βασιλείας έγινοντο επί τή ύποδοχή τής Ρωσίδος Βασιλίσης Όλγας και ἄς περιγράφει αυτός ό

αὐτοκράτωρ ἐν τῷ συγγράματι αὐτοῦ... Τοσοῦτον δὲ ἦτο τὸ μεγαλεῖον καὶ ἡ λαμπρότης τῆς αὐτοκρατορικῆς αὐλῆς τοῦ Βυζαντίου καὶ τῶν τελετῶν αὐτοῦ, ὥστε πάντες οἱ λαοὶ καὶ οἱ βασιλεῖς ἐδανείσθησαν καὶ ἀντέγραψαν ἐξ αὐτῶν μέχρι καὶ αὐτῶν τῶν κατακτητῶν κατὰ τὸ παρασκευὴν προσκύνημα τοῦ Σουλτάνου... Κατ' αὐτὴν δὲ τὴν ἡμέραν τῶν Θεοφανείων ἐπεσφράγιζε πάλιν τὰς ἐορτὰς μέγα δεῖπνον διδόμενον ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος καὶ καλούμενον δεῖπνον τῶν δώδεκα ἀκκουβίτων κατὰ τὸ ὅποιον. (ἐκτὸς τῶν ἄλλων) ἄδοντο βαρβαρικά τινὰ ἄσματα, δι' ὧν διεκομωδοῦντο οἱ Γότθοι καὶ κατ' συνθήκην οἱ λοιποὶ βάρβαροι λαοί, οὓς ἐκάστοτε ἐταπείνου τὸ ὑπερήφανον καὶ πάλαι ποτὲ ἔνδοξον καὶ κραταιὸν Βυζάντιον...».*

Αλλά και οι εκλεκτοὶ προσκεκλημένοι και προσκυνητές, ειδικά οι ἔχοντες τὴν ευθύνη τῶν κοινῶν, αφοῦ πλησιάσουν τὸ Απλησίαστο Γεγονός και κατανοήσουν τὸ Ακατανόητο, να ενθυμούνται ὅτι:

«...Πᾶσαι αἱ τελεταὶ ἐν Βυζαντίῳ ἦσαν πολιτικαὶ ἅμα καὶ θρησκευτικαί, οὐδὲν δ' ἐγίνετο ἄνευ τῆς συμμετοχῆς καὶ καθαγιασέως τῆς ἐκκλησίας. Οἱ αὐτοκράτορες ἐχρίοντο καὶ ἐστέφοντο ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἀγίας Σοφίας... ἐπενερχόμενοι δὲ νικηφόροι ἐκ στρατειῶν... πρῶτον καθῆκον ἐθεώρουν νὰ προσέλθωσιν εἰς τὸν ναὸν ἵνα ἀποδώσουν εὐχαριστίας εἰς τὸν Θεὸν καὶ λάβωσιν τὰς εὐλογίας τῆς ἐκκλησίας...».*

Να εἰστε γερός και Περιχαρῆς μετὰ τὴν Χριστουγεννιάτικὴν Θεῖαν Λειτουργίαν μαζί με τὴν αγάπη Σας να μοιράσετε ὡς εὐλογία τὸ καθιερωμένον δῶρον Σας εἰς ὅλους ανεξαιρέτως τοὺς παρευρισκομένους.

«...ὁ αὐτοκράτωρ κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην μετὰ τὴν ἐκ τοῦ ναοῦ τῆς Ἀγίας Σοφίας ἐπιστροφὴν διένεμεν ὡς καὶ κατὰ τὰς ἐορτὰς τῶν Βαίων δῶρα τοῖς αὐλικοῖς, τοῖς πατρικίοις, τοῖς μαγίστροις, ἐν γένει πᾶσι τοῖς ἄρχοσι. Τὴν τελετὴν ταύτην, οἱ Βυζαντινοὶ ἐκάλουν ρόγα, ἤτοι διανομὴν χρυσῶν νομισμάτων εἰς τοὺς στρατιώτας καὶ εἰς τοὺς ἐν ταῖς διαφόροις ἀρχαῖς καθεστώτας κατὰ τὴν σημασίαν τοῦ ἀξιώματος ἐκάστου. Παρήλαννον δὲ πρό τοῦ αὐτοκράτορος οὐχὶ συγκεχυμένως ἀλλὰ κατὰ τάξιν ὡς ἐκαλοῦντο ὑπὸ τοῦ κήρυκος, ὅστις ἀνεγίνωσκε τὰ κατ' ἀξίαν τοῦ ὄφικίου γεγραμμένα ὀνόματα τῶν ἀνδρῶν. Πρῶτος δὲ ἐκλήθη ὁ κουροπαλάτης (αὐλάρχης) μετὰ ὁ δομέστικος τῶν σχολῶν (στρατηγός), ὁ δρουγγάριος τῶν πλωίμων (ναύαρχος), οἱ μάγιστροι, οἱ πατρικιοί, οἱ πρωτοσπαθάριοι...».*

Δώρα προς τα παιδιά των εργαζομένων στο Οικουμενικόν Πατριαρχείον.

Σας ευχόμαστε εγκάρδια, όπως σε κάθε οικογένεια, να συνεορτάσετε εν χαρά, ομόδειπνος μετ' όλης της εκκλησιαστικής Πατριαρχικής Αυλής Σας καθώς και των λαϊκών μελών Της. Να ευλογήσετε την Βασιλόπιττα, «τό Δῶρον τούτο, τῆς προγονικῆς ἡμῶν κληρονομιάς, ὡς εὖ σύμβολον συνδέσμου εἰρήνης και ἀγάπης προς τον συνάνθρωπον... το οποίον φεῦ, δεν γλύτωσε από την λαίλαπα τῆς στοχευόμενης παραποίησης και διαφημίζεται από φέτος ως «παραδοσιακή» πρωτόπιτα, αγνοώντας ότι οι συνταγές τῆς εἶναι ἀρρηκτα συνδεδεμένες με το ὄνομα του Μεγάλου Αγίου.

«...τὸ μέγα συμπόσιο τὸ ὁποῖον ἐδίδετο ὑπὸ του Αὐτοκράτορος ἐπὶ τῆ ἑορτῇ τῶν Χριστουγέννων,... παρὰ τὸν Ἰππόδρομον πρὸς βορρᾶν οἶκος θαυμάσιος τὸ ὕψος καὶ τὸ κάλλος, καλούμενος (ἐξάερον) τῶν δεκαεννέα ἀκκουβίτων. Ἐν αὐτῷ δὲ παρατίθενται δέκα καὶ ἑννέα τράπεζαι ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κατὰ Σάρκα Γεννήσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Παρὰ ταύτας δὲ ὅ,τε αὐτοκράτωρ καὶ οἱ συνδαιτημῶνες συμποσιάζουσιν... ἐν ταύταις δὲ ἡμέραις δὲν γίνεται χρῆσις ἀργυρῶν σκευῶν, ἀλλὰ μόνο χρυσῶν. Μετὰ δὲ τὸν δόρπον εἰσκομίζονται ὀπῶραι ἐντὸς τριῶν χρυσῶν ἀγγείων, ἅτινα διὰ τὸ μέγεθος τοῦ βάρους δὲν φέρονται ὑπὸ χειρῶν ἀνθρώπων, ἀλλ' ἐπὶ ὀχημάτων κεκαλυμμένων διὰ πορφύρας...».*

Η Βασιλόπιτα της Αυλής του Πανσέπτου Φαναρίου.

«Ματαιότης ἐστί ματαιοτήτων ἅπαντα», (Εκκλ. 1-2) Παναγιώτατε, Πάτερ και Δέσποτα «ἀλλ' οὐδεις ἐν ἡμῖν ταῦτα φρονῶν εὐρίσκεται, οἱ μὲν γὰρ πλανῶσιν, οἱ δὲ καὶ πλανῶνται». Δοξάζομεν και ευχαριστούμε χαϊδεύοντας με την ψυχή μας το Αχάιδευτο εν Φάτνη Σπηλαιίου Θεῖον Βρέφος, Κυρίω και Θεώ ημών, που Σας αξίωσε και φέτος και σε ὅσα ἔτη Εκείνος επιθυμεί να προσέρχεσθε γονατιστός προσφέροντάς Του το δῶρο των δῶρων Σας... την ψυχήν και την ὑπαρξίν Σας. Την ὑπαρξίν του Ηγουμένου της Μεγάλης Εκκλησίας Του, την ὑπαρξίν του Οικουμενικού Πατριάρχου του πονεμένου ευκλεούς Γένους μας.

Ευχόμεθα να εορτάσετε και να προσκυνήσετε την Υπαρκτή Προστάτιδα της Κωνσταντίνου Πόλεως, της Πόλεως της καρδιάς μας, τον ἄνθρωπο του Θεοῦ η οποία ἔκανε τον Θεόν Ἄνθρωπον «Ὡς βρέφος βαστάζουσα, ἐν ταῖς ἀγκάλαις Ἀγνή, τὸν πάντων δεσπόζοντα σάρκα λαβόντα ἐξ Αυτῆς». «Ράβδος ἐκ τῆς ρίζης Ἰεσσαὶ καὶ ἄνθος ἐξ αὐτῆς Χριστὲ ἐκ τῆς Παρθένου ἀνεβλάστησας..». Καταβασίεις Χριστουγέννων Ωδή δ

Ευχόμεθα εγκαρδίως ὅπως ὅλη η Χριστιανοσύνη και η οικουμένη στολισμένη ἀνθρώπινα και με μέτρο, να εορτάσει εν ειρήνῃ το Μέγα γεγονός της Ελεύσεως του Φωτός Του Θεοῦ Βρέφους ἀλλά και των μηνυμάτων Του, αυτών της γνώσεως, της δικαιοσύνης και της αγάπης, του οποίου τη μεταλαμπάδευση μετά πίστεως, αφοσιώσεως, πόνου και πολύ κόπου φροντίζει και φυλάσσει ἐπὶ αἰῶνες με την βοήθεια του Παντοκράτορος και της Κυρίας Θεοτόκου το Οικουμενικόν Πατριαρχεῖον Κωνσταντινουπόλεως και ο Πρῶτος αὐτοῦ «ἀγκαλιάζοντας αὐτοὺς πού τὸ

ἀγαποῦν κι αὐτοὺς πού δὲν τὸ ἀγαποῦν γεμίζοντας τὴν καρδιά ὄλων μὲ χαρά, γαλήνη, στοργή, ἐνθουσιασμὸ καὶ αἰσιοδοξία.».

Ευχόμεθα στην Οικουμενικήν Ορθοδοξίαν και την ανθρωπότητα να καλοδεχτεί το Νέον Ἴτος 2025 και να αγωνιστεῖ για τα πολύτιμα αγαθά της δικαιοσύνης και της ειρήνης «στοχαζόμεναι ἀμφοτέραι περί της ἀποστολῆς αὐτῶν, τῷ ἀπειλουμένῳ κόσμῳ ὑπὸ ἐκκοσμικεύσεως, πολέμων, κακοποιήσεων, πτωχείας, κλιματικῆς κρίσεως και παντός είδους προβλημάτων».

Ευχόμεθα και ευελπιστούμε «ὅπως ἡ πλειονότης των Ορθοδόξων Ἐκκλησιῶν εορτάζει τὴν ἐπὶ θύραις Μεγάλῃν Δεσποτικῆν Εορτὴν των Χριστουγέννων στις 25 Δεκεμβρίου κατ' ἔτος, τὴν ἴδια δηλαδή ἡμερομηνία με τὴν Ρωμαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία»,... ἀποδεχτοῦν και «περί τὴν μόνιμον καθιέρωσιν του εορτασμοῦ του Πάσχα ὑπὸ τῆς Ορθοδόξου και Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας τὴν αὐτὴν ἡμέραν και διὰ τα ἐπόμενα ἔτη, ὅπως και οἱ ἐν Ἑλλάδι Ρωμαιοκαθολικὲς Κοινότητες πράττουν, συμφώνως μάλιστα προς το Κανόνιον τῆς καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησίας... και ὄχι ἀσφαλῶς εἰς συλλειτουργίαν με τους ἀδελφούς μας τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας» ἀμὴν να δώσει ο Ἀληθινὸς Θεὸς ὁμοίως γένοιτο, ὡς αἰεὶ πάντοτε στηριζόμενος ο Οικουμενικὸς Πατριάρχης μας εἰς τὴν ἀκλόνητον Ορθόδοξον παραδόσιν. (ἀπόσπασμα τῆς ομιλίας τῆς Α.Θ.Π. κατὰ τὴν ἡμέρα εορτασμοῦ του ἰδρυτοῦ τῆς Μ.τ.Χ.Ε. Ἀγίου Ἀποστόλου Ἀνδρέου του Πρωτοκλήτου.).

Τα χρόνια πέρασαν πατέρα και παππού μας, νοσταλγώντας τὴν λαχτάρα που τέτοιες μέρες βασάνιζε τὴν παιδικὴ ψυχὴ Σας: *Θα χιονίσει: δε θα χιονίσει: ἀχ και να χιόνιζε!* Τότε, που ἀξημέρωτα τῆς παραμονῆς με τα καλά Σας και τα μελισσοκέρια στο χέρι κινούσατε, εσεῖς πρῶτος ἀπ' ὄλους ὅπως Πρῶτος και τώρα, να βοηθήσετε για τὴν ἀκολουθία τῆς Γέννησης. «Στοιχισμένα ὄλα τα παιδιά με τάξη, δεξιά στη μεριά του θρόνου τ' ἀγόρια, ἀριστερά στον ἀμβωνα τα κορίτσια. Στο ἀκουσμα του «του δείπνου Σου του μυστικού...» μεταλαβαίνατε τα Θεῖα Μυστήρια, παίρνατε ἀντίδωρο με χειροφίλημα στου παπα-Ἀστέρη το χέρι και τρεχάλα στο σπίτι. Παγωνιά δυνατὴ. Βορειοδυτικὸς ο καιρὸς Σαμοθρακίτ' ες. Στέλνει ο Σαὸς τὴν ψυχρὴ του ἀνάσα και παγώνει ολόκληρο το νησί. Κρύσταλλο ο ἀέρας σφύριζε στα ξύλινα παραθυρόφυλλα, τρύπωνε στις χαραμάδες και πάγωνε τα σπίτια...»** μα ἡ καρδιά Σας ζεσταινόταν μέσα στη φάτνη με τα Γεννητούρια του Χριστοῦ που ἦρθε για να πάρει ἐπάνω του τις ἀμαρτίες του κόσμου και τὴν

θαλπωρή της οικογένειάς Σας. Αυτή η ζεστασιά, της Φάτνης και της οικογένειάς Σας, όλων υμών ανά την οικουμένη, Σας ευχόμεθα ολόψυχα να σκεπάζει την ψυχή Σας ειδικά όταν «κρύοι αέρηδες σφυρίζουν» το Μεγάλο Μοναστήρι μας αλλά και να χαίρεστε το χιόνι που αγαπάτε όταν ο Θεός το στέλνει. **Περιοδικό «Τμβρος» ΑΡΧΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Βόλτα στο μονοπάτι για ν' ανάψει κεριό στο εξωκκλήσι στην χιονισμένη Τμβρο.

Μετά της Ευχετικής καταθέσεως ψυχής, Σας ευχόμεσθε “Χρόνια Πολλά” ή κατά την λειτουργική έκφραση της Αρχιερατικής Βυζαντινής Θείας Λειτουργίας “εις πολλά έτη Δέσποτα” με τα υπέροχα, δυστυχώς ξεχασμένα, Χριστουγεννιάτικα άσματα – κάλαντα της πατρίδος Σας Τμβρου όπου «οί παΐδες περιέρχονται εις τὰς οίκίας ζητοῦντες «τοῡ Χριστοῡ τήν μοῖραν».

Χριστούγεννα, Χριστούγεννα, τώρα Χριστός γεννιέται.

Τώρα Άγγελοι χαίρονται κι Άγια δοξολογιένται.

Και τὰ δαιμόνια θλίβονται, γιατί Χριστός γεννιέται.

Στὸ μέλι ἐγεννήθηκε, στὸ γάλα ἀναθράφη.

Τὸ μέλι τρῶν' οἱ ἄρχοντες, τὸ γάλα οἱ ἀφεντάδες,

καὶ τὰ κηροσταλάγματα μπρὸς στήν Ἁγιά Σοφίτζα.

Ἦλθαμε στὸν ἀφέντη μας τὸν πολυχρονεμένο,

πῶχει τὰ σπίτια τὰ ψηλά, κι αὐλαῖς μαρμαρωμέναις.

Οἱ τοῖχοι εἶναι μὲ ψηφί, οἱ πόρτες μὲ τὸν τόρνο,

τριγύρω στὰ παράθυρα Ἄγγελοι κι Ἀρχαγγέλοι

κι μὲς στὴ μέση τοῦ σπιτιοῦ χρυσὸ χαλὶ 'πλωμένο,

κι ἐπάνω στὸ ταβάνι του χρυσοῦ κανδήλα φέγγει.

Φέγγει τοῦς ναύτας νὰ περνοῦν, τοῦς ξένους νὰ διαβαίνουν,
φέγγει καὶ τὸν ἀφέντη μας τὸν πολυχρονεμένον.

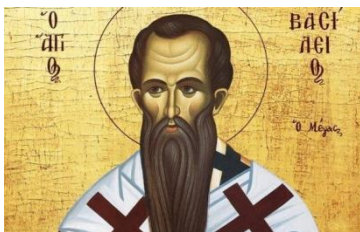
Μεῖς τοῦπαμε καὶ σώθηκε νὰ ζῆτε κι ἀπὸ χρόνου,
τούτου χρόνου, κι ἄλλου χρόνου, καὶ πάντα διὰ πάντα.
Νὰ ζήσετε χρόνια ἱκατό, καὶ φῶτα πεντακόσια,
νὰ ζήσετε καὶ τ' Ἄγι-Βασιλιῦ, ποῦναι ἀρχὴ τοῦ χρόνου.

Γιὰ βάνε τὸ χεράκι σου στὴν ἀργυρῆ σου τσέπη,
μὴ βγάζης μια, μὴ βγάζης δυό, μὴ βγάζης πέντε δέκα,
μόν' βγάλε κίτρινα φλουριὰ ν' ἀσ' μώσης τὰ τουμπλέκια.

Ἀπὸ τὸ περιοδικὸ τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει περίφημου Ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου

Ἀπὸ τὴν συμβασιλεύουσα τῆς Κωνσταντίνου Πόλεως, ἀπ' αἰώνων
αρχόντισσας νύφης τοῦ Θερμαϊκοῦ, Θεσσαλονίκη,
ὁ πάντα ανοιχτόκαρδος στὴν ευχήν, τὴ νουθεσίαν καὶ τὴ διάθεσίν Σας,
Κωνσταντίνος Β. Τερψίδης

Ὁ ἐκ τῆς εὐλογημένης ἀλησμόνητης πατρίδος τῶν Ρωμηῶν, τῆς
Ἀγιοτόκου Καππαδοκίας, υπερήφανος συμπατριώτης τοῦ Μεγάλου τῶ
πνεύματι καὶ τῆ ψυχῇ Ἱεράρχου τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ Ἀνθρώπου τῆς
Οἰκουμένης, τοῦ δυστυχῶς σκοπίμως παραπονημένου, τοῦ Ἁγίου
Βασιλείου Μητροπολίτου Καισαρείας, ὁ ὁποῖος πρῶτος θαυμάζοντας τὸ
γεγονός τῆς Γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ ἔθεσε διὰ τοῦ στόματος τῆς Παναγίας,
τὰ ἀκόλουθα λόγια κατὰ τὴν πρώτη ομιλία γιὰ τὴν Γιορτὴ τῶν
Χριστουγέννων τὸ 376 μ.Χ. στὴν Καισάρεια τῆς Καππαδοκίας.

«Πως να Σε ονομάσω εγώ, θαυμαστό μου βρέφος; Τι θνητό όνομα να δώσω στον καρπό του Αγίου Πνεύματος; Να Σου προσφέρω θυμίαμα ή γάλα; Έχεις ανάγκη από τις μητρικές μου φροντίδες, ή να πέσω στα πόδια Σου και να Σε λατρεύω; Τι ανεξήγητη αντίθεση; Ο ουρανός είναι ο θρόνος Σου κι εγώ σε τοποθέτησα στα γόνατα μου. Σε βλέπω στην γη κι όμως δεν άφησες τον ουρανό».

* Ευχαριστώ θερμά το Πανεπιστήμιο Κρήτης και ιδιαίτερος τον εις Ρέθυμνον υπεύθυνο της ψηφιακής βιβλιοθήκης κ. Παπαδάκη Κωνσταντίνο δια την διευκόλυνση της προσεγγίσεως εις το σύγγραμμα του Αντωνίου Θ. Σπηλιωτόπουλου «ΤΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ ΕΝ ΒΥΖΑΝΤΙΩ ΚΑΙ ΤΗ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΑΥΛΗ» ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΤΥΠΟΙΣ «ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ» 1908.

Ευχαριστώ όλους εκείνους οι οποίοι με μεράκι και πίστη διέσωσαν και μας παρέδωσαν ατόφια την ιστορία κάθε γωνιάς του Γένους.

Ευχαριστώ εκ βάθους καρδιάς τον Πατριώτη μου Ρωμηό –Καππαδόκα π. Θεόφιλο Προυσαλίδη για την πνευματική του ενθάρρυνση και συμπαράσταση.